

GİRİŞ

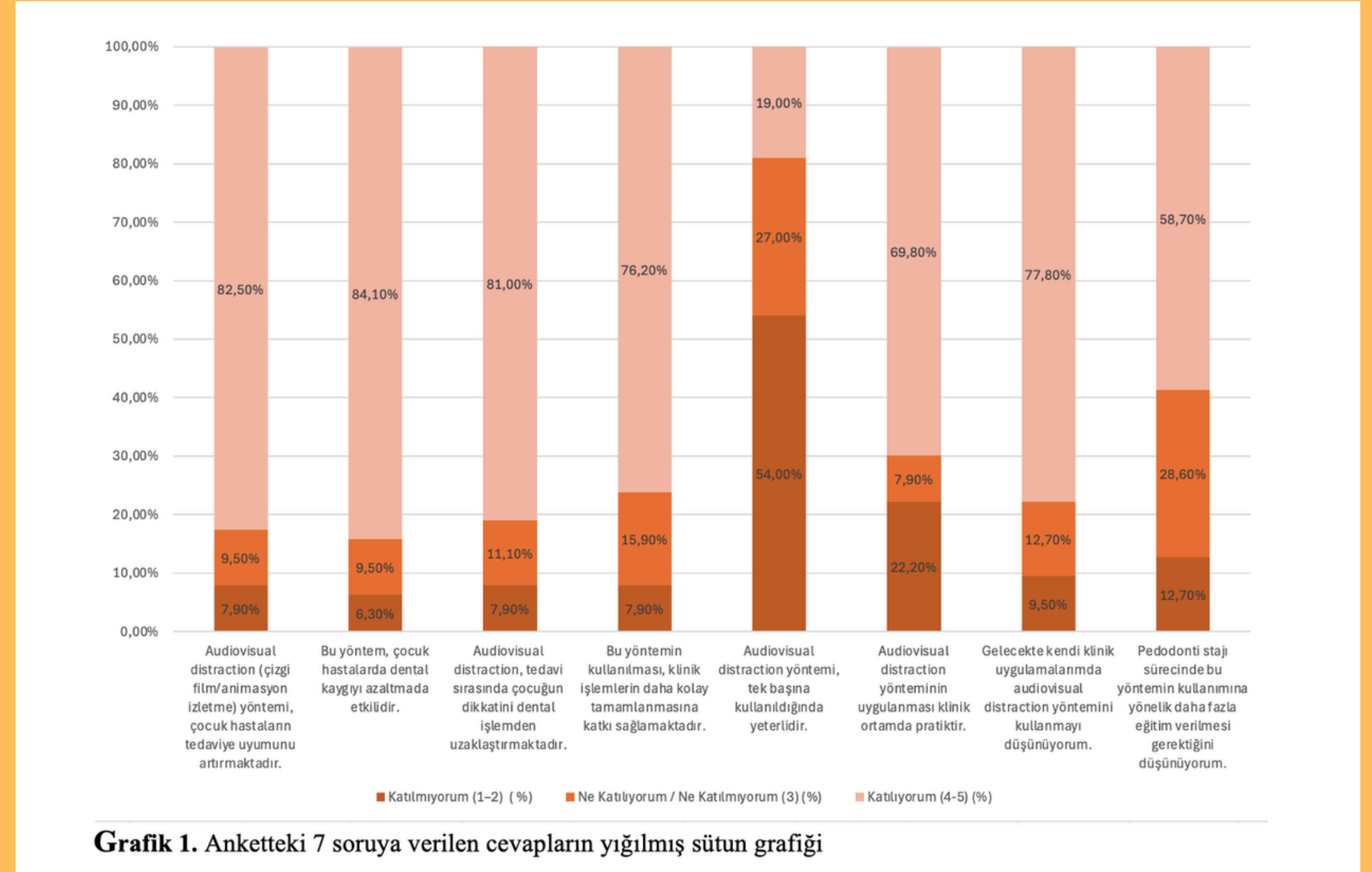
Davranış yönlendirme teknikleri, çocuk diş hekimliğinde tedavi kooperasyonunun sağlanması ve dental kaygının azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Farmakolojik olmayan yöntemlerden biri olan audiovisual distraction (görsel işitsel dikkat dağıtma) çocuğun dikkatini dental işlemden uzaklaştırarak tedavi sürecini daha konforlu hale getirmeyi amaçlamaktadır. Literatürde bu yöntemin çocuk hastalarda kaygıyı azalttığı ve tedavi uyumunu artırdığı bildirilmektedir (1,2). Araştırmanın amacı, çocuk diş hekimliği stajı yapan diş hekimliği öğrencilerinin görsel-işitsel dikkat dağıtma yönteminin çocuk hastaların tedavi kooperasyonu üzerindeki etkisine ilişkin görüş ve deneyimlerini değerlendirmektir. Elde edilecek bulguların, davranış yönlendirme eğitimlerinin geliştirilmesine ve çocuk hastalarda daha konforlu tedavi yaklaşımlarının yaygınlaştırılmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

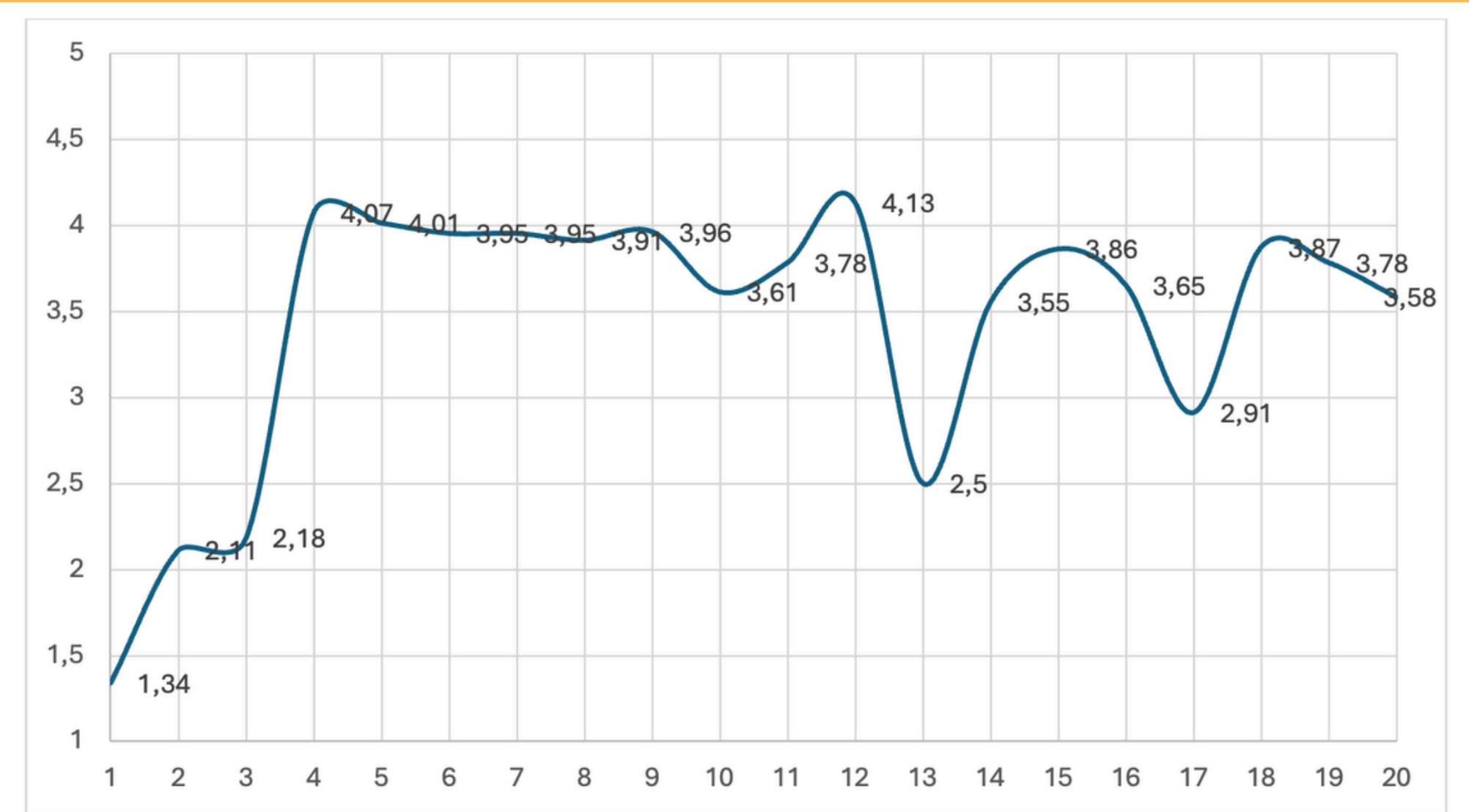
Bu çalışma, KTÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti Anabilim Dalı'nda 26.09.25- 05.06.2026 tarihleri arasında pedodonti stajına katılan 4. sınıf diş hekimliği öğrencileri üzerinde yürütülen tanımlayıcı ve kesitsel bir anket çalışmasıdır. Araştırmada pedodonti stajına katılmış ve aktif katılmakta olan öğrenciler oluşturmuştur. (n=63) Çalışma için 04.03.2026 tarihinde 2026/07 karar numarası ile etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmada bağımlı değişken; öğrencilerin görsel işitsel dikkat dağıtma yönteminin etkinliğine ilişkin görüşleri, bağımsız değişkenler ise öğrencilerin klinik deneyimleri ve yöntemle ilişkin algılarıdır. Veriler, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda (3,4) hazırlanan Likert tipi ve açık uçlu sorular içeren anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Ankette yöntemin çocuk hastaların kaygısı, tedavi kooperasyonu ve işlem başarısı üzerindeki etkileri ile avantajları, sınırlılıkları ve geliştirilmesine yönelik öneriler değerlendirilmiştir. Likert ölçeğindeki yanıtlar analiz sırasında üç grupta değerlendirilmiştir: "Katılmıyorum" (1-2), "Kararsız" (3) ve "Katılıyorum" (4-5). Elde edilen veriler uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR

Anketin ilk bölümü olan demografik verilerin analizine göre çalışmaya katılanların %65,1'i (n=41) kadın %33,3'ü (n=21) erkek öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların %90,5'i (n=57) pedodonti stajını tamamlamış, %9,5'i (n=6) ise aktif olarak pedodonti stajına devam etmektedir. "Daha önce çocuk hastalarda davranış yönlendirme tekniklerini uygulama deneyiminiz oldu mu?" sorusuna öğrencilerin %82,5'i (n=52) "Evet", %17,5'i (n=11) ise "Hayır" yanıtını vermiştir. Ankette yer alan ve çalışmayı özetleyen 7 soruya ait yüzde dağılımları grafik 1 de sunulmuştur. Ayrıca Likets tipi 20 soruya verilen yanıtların ortalama değerleri grafik 2 ile gösterilmiştir. Açık uçlu soruların analizinde ise öğrenciler tarafından en sık belirtilen cevaplar anahtar kelimeler halinde belirlenmiştir. (Şekil 1)

Grafik 1. Anketteki 7 soruya verilen cevapların yığılım sütun grafiği

Grafik 2. Anket sorularına verilen cevapların ortalamalarını gösteren dağılım grafiği

Şekil 1. a-Audiovisual distraction yönteminin sizce en önemli avantajları nelerdir? sorusuna verilen yanıtların dağılımı. b. Bu yöntemin klinik uygulamada karşılaşılabilecek sınırlılıklar veya dezavantajları nelerdir? c. Audiovisual distraction yönteminin daha etkili kullanılabilmesi için önerileriniz nelerdir?

SONUÇLAR

Bu çalışmadan elde edilen bulgular, görsel işitsel dikkat dağıtma yönteminin çocuklarda dental kaygının azaltılmasına katkı sağlayabileceğini bildiren sistematik derleme sonuçları ile uyumludur (5). Sonuç olarak, görsel işitsel dikkat dağıtma yönteminin pedodonti kliniklerinde destekleyici bir davranış yönlendirme tekniği olarak etkili olduğu düşünülmektedir. Bu yöntemin pedodonti eğitim programlarına daha kapsamlı şekilde entegre edilmesi ve farklı hasta gruplarında etkinliğinin ileri çalışmalarla değerlendirilmesi önerilmektedir.

Kaynakça:

1. American Academy of Pediatric Dentistry, "Behavior guidance for the pediatric dental patient" in The Reference Manual of Pediatric Dentistry, (American Academy of Pediatric Dentistry, 2025), pp. 379-399.
2. Ram, D., Shapira, J., Holan, G., Maqora, F., Cohen, S., & Davidovich, E. (2010). Audiovisual video eyeglass distraction during dental treatment in children. Quintessence international, 41(8).
3. A. M. Al-Jobair, M. A. Al-Mutairi, (2015). Saudi dental students' perceptions of pediatric behavior guidance techniques. BMC Med. Educ. 15, 120.
4. Sotto, J. J., Azari, A. F., Riley III, J., & Bimstein, E. (2008). First-year students' perceptions about pediatric dental behavior guidance techniques: the effect of education. Journal of dental education, 72(9), 1029-1041.
5. Zhang, C., Qin, D., Shen, L., Ji, P., & Wang, J. (2019). Does audiovisual distraction reduce dental anxiety in children under local anesthesia? a systematic review and meta-analysis. Oral diseases, 25(2), 416-424.

Anket sorularının QR kodu